

Dit factsheet is een uitgave van het NIVEL.

De gegevens mogen met bronvermelding (Judith de Jong, Evelien van der Schee, **Ruim een kwart van de bevolking wil gebruik maken van het recht om bepaalde zorgverleners de toegang tot hun elektronisch patiënten dossier te ontzeggen**, NIVEL, 2006) worden gebruikt.

U vindt dit factsheet en alle andere NIVEL-publicaties in PDF-format op www.nivel.nl

Een deel van de bevolking (27,5%) wil bepaalde zorgverleners de toegang tot hun EPD helemaal ontzeggen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de tandarts. Daarnaast wil bijna eenderde (31,6%) van de bevolking dat specifieke gegevens worden afgeschermd. Het gaat dan vooral om bijzonderheden in de privé-sfeer. Het EPD zelf inzien wordt door weinig mensen (18,5%) gedaan, maar een meerderheid (51,7%) verwacht dat in de toekomst wel te gaan doen.

Ontwikkelingen in de ICT, zoals de invoering van een elektronisch patiënten dossier (EPD), kunnen de privacy van mensen aantasten. De gegevens zouden door alle zorgverleners kunnen worden ingezien, ook als dat niet noodzakelijk is voor het oplossen van een bepaald gezondheidsprobleem. Uit het onderzoek dat hier beschreven wordt blijkt dat niet iedereen wil dat alle zorgverleners toegang hebben tot alle gegevens. Het betreft hier veelal hypothetische situaties, omdat een volledig EPD nog niet is ingevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd onder leden van het Consumentenpanel gezondheidszorg.

De toegang ontzeggen

Ruim een kwart (27,5%) van de bevolking denkt gebruik te zullen maken van het recht om bepaalde zorgverleners de toegang tot hun elektronisch patiënten dossier (EPD) te ontzeggen, 72,5% denkt hiervan geen gebruik te zullen maken. Een ruime meerderheid (59,2%) van de mensen die zeggen dat ze gebruik zullen maken van dat recht zou de tandarts de toegang tot gegevens in het EPD willen ontzeggen (Tabel 1). Een klein deel (3,9%) zou ook willen dat de huisarts geen toegang tot de gegevens had (Tabel 1). Dit betekent dat 15,5% van de bevolking de tandarts de toegang tot gegevens in het EPD zou willen ontzeggen en 1,1% van de bevolking zou dit willen voor de huisarts.

Tabel 1 Percentage respondenten dat een bepaalde zorgverlener in zijn geheel wil uitsluiten van toegang tot hun EPD

N=355*	N=355*	N=1394**
Tandarts	59,2%	15,5%
Assistente op de huisartsenpost	58,3%	15,4%
Verpleegkundigen in de thuiszorg	56,3%	15,0%
Fysiotherapeut	54,9%	14,5%
Assistente van de medisch specialist	53,0%	13,8%
Assistente van de huisarts	44,8%	11,7%
Verloskundige	42,5%	11,1%
Verpleegkundigen in het ziekenhuis	38,0%	10,0%
Apotheker	27,0%	7,2%
Verpleegkundigen op de spoedeisende hulpdienst	24,8%	6,5%
Waarnemend huisartsen	9,9%	2,6%
Artsen op spoedeisende hulp	5,1%	1,3%
Medisch specialist	4,8%	1,3%
Huisarts	3,9%	1,1%
Anders	17,5%	4,5%

* respondenten die hebben aangegeven gebruik te zullen maken van het recht om bepaalde zorgverleners de toegang tot hun EPD te ontzeggen

**alle respondenten

Bijzonderheden in de privé-sfeer moeten worden afgeschermd

Bijna eenderde (31,6%) van de bevolking denkt gebruik te zullen maken van het recht om (delen van) gegevens af te schermen in hun dossier. Dit betekent dat alleen de zorgverlener die de betreffende informatie vastlegt kan zien wat er op dat gebied met de patiënt aan de hand is. Een groot deel van deze groep (95,4%) wil bijzonderheden in de privé-sfeer afschermen (Tabel 2). Eveneens een groot deel (81,1%) geeft aan dat specifieke psychische klachten afgeschermd moeten worden (Tabel 2). Ongeveer een kwart van de hele bevolking wil dergelijke gegevens afschermen.

Tabel 2 Percentage respondenten dat vindt dat bepaalde gegevens moeten worden afgeschermd

	N=391*	N=1394**
Bijzonderheden in de privé-sfeer	95,4%	26,8%
Specifieke psychische klachten	81,1%	22,7%
Alle psychische klachten	78,3%	22,0%
Specifieke aandoeningen	56,5%	15,9%
Specifieke lichamelijke klachten	56,3%	15,8%
Alle aandoeningen/diagnoses	51,7%	14,5%
Alle lichamelijke klachten	42,5%	11,9%
Specifiek medicijn	38,1%	10,7%
Alle medicijnen	27,4%	7,7%

* respondenten die hebben aangegeven dat ze gebruik zullen maken van het recht om (delen) van gegevens af te schermen in hun dossier

**alle respondenten

Voor wie moeten de gegevens worden afgeschermd?

Veel mensen (89,1%) die aangeven dat zij gegevens willen afschermen willen dat bijzonderheden in de privé-sfeer worden afgeschermd voor de tandarts (Tabel 3). Een aanzienlijk kleiner deel van hen (4,9%) wil dat deze gegevens worden afgeschermd voor de huisarts (Tabel 3). Ook als het gaat om specifieke psychische klachten wil een groot deel van deze groep (87,1%) de gegevens afschermen voor de tandarts en veel minder mensen (3,2%) willen dat deze gegevens worden afgeschermd voor de huisarts (Tabel 4). Kijken we naar de hele bevolking dan wil ongeveer een kwart de gegevens afschermen voor de tandarts en ongeveer 1% van de bevolking wil dit voor de huisarts.

Tabel 3 Percentage respondenten dat wil dat bijzonderheden in de privé-sfeer worden afgeschermd voor bepaalde zorgverleners

	N=368*	N=1394**
Tandarts	89,1%	23,5%
Fysiotherapeut	84,2%	22,2%
Apotheker	79,9%	21,1%
Verpleegkundige	75,8%	20,0%
Arbo-arts	72,3%	19,1%
Arts op spoedeisende hulp	41,6%	11,0%
Waarnemend huisarts	40,2%	10,6%
Medisch specialist	35,9%	9,5%
Huisarts	4,9%	1,3%

*het gaat hier alleen om de respondenten die hebben aangegeven dat ze gebruik zullen maken van het recht om (delen) van gegevens af te schermen in hun dossier

**alle respondenten

Tabel 4 Percentage respondenten dat wil dat specifieke psychische klachten worden afgeschermd voor bepaalde zorgverleners

	N=310*	N=1394**
Tandarts	87,4%	19,4%
Fysiotherapeut	79,7%	17,7%
Arbo-arts	61,9%	13,8%
Verpleegkundige	58,1%	12,9%

Apotheker	55,2%	12,3%
Arts op spoedeisende hulp	17,7%	3,9%
Waarnemend huisarts	17,7%	3,9%
Medisch specialist	13,5%	3,0%
Huisarts	3,2%	0,7%

**het gaat hier alleen om de respondenten die hebben aangegeven dat ze specifieke psychische klachten willen afschermen voor bepaalde zorgverleners*

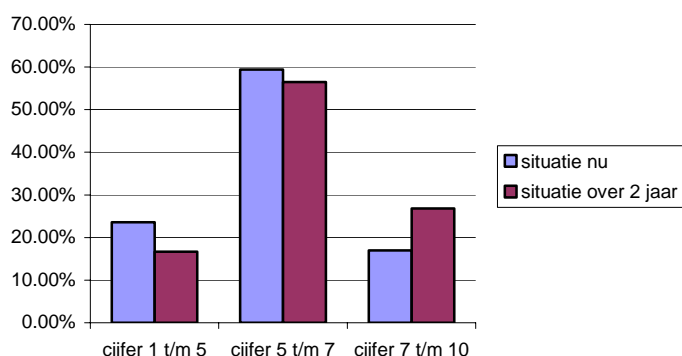
***alle respondenten*

Inzage in de eigen gegevens

Bijna een vijfde deel (18,5%) van de bevolking heeft in het verleden al eens om inzage gevraagd, een ruime meerderheid (81,5%) heeft dit nog nooit gedaan. Toch verwacht een meerderheid (51,7%) in de toekomst om inzage te zullen vragen. Op de vraag of in het verleden al eens om een print of kopie van het EPD is gevraagd antwoordt slechts 8,3% bevestigend. Ook nu verwacht een meerderheid (51,5%) dit in de toekomst wel te zullen doen.

Hebben mensen vertrouwen in een veilige elektronische uitwisseling van gegevens in de zorg?

Figuur 1. Vertrouwen in veilige elektronische gegevensuitwisseling

Gemiddeld geven mensen in de huidige situatie een 6,2 op een schaal van 1 tot 10 voor hun vertrouwen in een veilige gegevensuitwisseling, 23,6% geeft maximaal een 5 (Figuur 1). Mensen hebben meer vertrouwen in de situatie over 2 jaar; gemiddeld geven ze een 6,6 (niet in figuur). De situatie over 2 jaar wordt door 16,7% met maximaal een 5 gewaardeerd (Figuur 1).

Wat betekenen de resultaten?

Belangrijk voordeel van een EPD, boven de huidige decentrale verslaglegging, is dat zorgverleners dag en nacht gegevens kunnen opvragen. Hierdoor kan in geval van nood sneller worden ingegrepen en kunnen fouten, ook bij de reguliere zorgoverdracht en verwijzing, worden voorkomen. Een EPD is met name van belang in spoedeisende situaties en buiten kantooruren. Op die momenten heeft een zorgverlener, en dat is dan vaak niet degene die de patiënt kent, gegevens nodig om zo snel en goed mogelijk te kunnen handelen.

Uit dit onderzoek blijkt dat een deel van de mensen dat niet wil; een klein deel wil niet dat artsen over hun EPD beschikken, een groter deel wil niet dat ondersteunend personeel over de gegevens kan beschikken. In de eerder genoemde situaties zal in eerste instantie het ondersteunend personeel over de gegevens moeten beschikken om snel een behandeling in te kunnen zetten. Als mensen zorgverleners uitsluiten of informatie afschermen is het de vraag of daarmee niet aan een belangrijk voordeel van het EPD voorbijgegaan wordt.

Onderzoeksmethode

Het Consumentenpanel Gezondheidszorg bestaat uit 1565 personen die qua leeftijd en geslacht een representatieve afspiegeling van de Nederlandse bevolking vormen. Een schriftelijke vragenlijst is in oktober 2005 aan de panelleden toegestuurd. Het aantal panelleden dat de vragenlijst retourneerde, bedroeg 1394 (respons 89%).

Voor meer informatie

Judith de Jong, j.dejong@nivel.nl

Tel.: 030-2729702